

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2023. február

HÍREK

Félidejében a gyepek védelmét segítő Grassland projekt

Félidejéhez érkezett a LIFE IP GRASSLAND-HU projekt, melynek nyolc éven át tartó megvalósításában további 13 együttműködő partnerrel együtt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is részt vesz.

A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. által koordinált projekt célja a pannon gyepek és a kapcsolódó élőhelyek, a gyepekhez kötődő természeti értékek hosszú távú megőrzése, természetvédelmi helyzetének javítása. Napjainkban a védett és nem védett gyepeinket egyaránt sokféle negatív hatás veszélyezteti. Az állattartás visszaszorulásával a gyepterületek hasznosítása is csökkent, sok egykori legelő és kaszáló maradt kezelés nélkül. A felhagyott területek lassan átalakulnak, becserjésednek, beerdősülnek, a gyepekhez kötődő életközösségeik eltűnnek. A hasznosított gyepterületeken ugyanakkor a túl intenzív használat (túl sok állat a legelőn, gyakori, vagy nem megfelelő időben végzett kaszálások) vezethetnek a természeti értékek megritkulásához. Gyepterületeinket is veszélyezteti az idegenhonos özőnfajok terjedése: a selyemkóró, a gyalogakác, az aranyvessző fajok térnyerése egyre nagyobb területen szorítja ki az őshonos növényfajokat és szünteti meg az ezekhez kötődő állatfajok élőhelyét. Komoly problémát okoz még természetvédelmi szempontból a nedves gyepek fokozatos száradása a klímaváltozás hatásai miatt. A száradó gyepterületekről szintén sok természeti érték tűnik el a vízháztartás megváltozása miatt.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a Grassland-HU projekt keretében több helyszínen, több módszerrel próbálja kezelni a fenti problémákat. A pályázat megvalósításának első négy évében négy helyszínen zajlottak a gyepek állapotának megőrzését vagy javítását célzó beavatkozások.

Az eddig elért eredmények részletes bemutatása honlapunkon olvasható: www.ddnp.hu/hirek.

(Szöveg és fotó: Dévényi Borbála, a képen a Szársomlyó projektterület látható)

Nem mindennapi vendég Drávaszentesen

Február fagyos napjainak egyikén kollégánk a drávaszentesi állattartó telepen egy érdekes madarat pillantott meg, amint a szürkemarhák karámja körül kereste táplálékát. A kezdeti meglepetésből felocsúdva megállapította, hogy a váratlan látogatónk egy batla.

A batla hazánkban ritka fészkelő, az 1920-as években a Kis-Balaton környékén több száz pár költött, majd évtizedekre eltűnt. A 70-es évek végén kezdett újra költeni Magyarországon, leginkább az Alföldön. Vonuló, áprilisban érkezik vissza teleshelyéről, így ez a februári látogatás még inkább növeli az eset különlegességét; tudomásunk szerint téli megfigyelési adata eddig még nem volt hazánkban.

Általában nádasok gémtelepeiben költ, kócsagok, kárókatonák társaságában. Zsombékosokban vadászik, főként olyan helyen, ahol a növényzet takarást biztosít számára. Tápláléka főként férgekből, ízeltlábúakból, kételtűekből áll. Az itteni példány a trágyatároló közelében tartózkodott leginkább, ahol a trágya által termelt hőnek köszönhetően nem fagyott meg a talaj, és így a gilisztákhoz és egyéb rovarokhoz könnyen hozzáfért.

Magyarországon fokozottan védett, természetvédelmi értéke 500.000 Ft.

(Szöveg: Schulcz Andrea, fotó: Horváth Zoltán)

Drávaszentese ősi medrei

Az elmúlt aszályos év után – igazából már zsinórban a harmadik száraz tavaszon és nyáron vagyunk túl – a tél kellős közepén néhány hét alatt, több hónapnyi csapadék hullott. Szörnyű? Igen szörnyű, mert télen mégiscsak hónapok kellene hullani! De mindenképpen szükséges, a talajvíz és a kisebb-nagyobb állóvizek pótlására.

A gyepeknek és mocsaraknak biztosan jót tett a víz. Az idei évben már bizhatunk abban, hogy lesz a legelőinken és a kaszálóinkon elég fütermés állataink számára és talán tavaszig kitarat a víz, sok védett madárfajnak biztosítva vonulása során pihenő- és táplálkozó-, majd szaporodóhelyet is.

S miért pont itt ez a sok víz? A Dráva egykori medre terült el ebben a tájban/völgyben, aztán idővel a folyó visszahúzódva átengedte a helyet a kisebb patakok számára. Három patak találkozása volt itt, ebből kettő ismerete egyértelmű, a Somogytarnóca felől érkező Györgyös-patak és az északról érkező Komlódsdi-Rinya, de a harmadikra már kevesen gondolnának. A harmadik, a legjelentősebb, a Babócsai-Rinya volt, amely komoly medreket, változatos felszínt alakított ki. E három patak ősi medreit látjuk az elöntéssel kirajzolódni. Sajnos a Babócsai-Rinyának „mennie kellett”, mivel a Dráva korábbi medre átvágásra került, és a mai Netecs néven ismert holtág már nem volt képes befogadására. Így új medret kapott egy másik területen, a Péterhidai Ó-Drávába vezető Belső-Somogy jelentős vizeit.

A drávaszentesi mély fekvésű terület nemzeti parkunk egyik legértékesebb része, ahol évszázados múltat tekint vissza az állattartás és gyepgazdálkodás. A természetvédelmi értékek megőrzése érdekében mi is az állattartást, gyepgazdálkodást és az ősi medreket szeretnénk megőrizni.

(Szöveg: Horváth Zoltán, fotó: DDNPI archívum)

Éltető víz a Bika-réten

A januárban leesett nagy mennyiségű csapadék nem csak a mezőgazdaság, de legalább ennyire a természetvédelem szempontjából is kedvező hatású lehet: feltöltődtek a hosszú hónapok óta szárazon álló vizes élőhelyek, mocsarak.

A Babócsa település határában elterülő – a nemzeti park és Natura 2000 terület részét is képező – Bika-rét is egy olyan mocsárrét-ligeterdő komplexum, ahol a kedvező természeti állapot eléréséhez az időszakos vízborítás szinte elengedhetetlen. Mivel a sokéves tendenciák már régóta abba az irányba mutattak, hogy mind a csapadékból, mind a talajvízből származó vízutánpótlás egyre csökken, ezért öt évvel ezelőtt a természetvédelmi kezelő olyan döntést hozott, hogy mesterségesen is rásegít a terület vízpótlására. A terület szélén, a kiegyenesített, kimélyített Rinya-patak depóniájába egy zsilip került beépítésre, amelyen keresztül – megfelelően magas vízállás mellett – az erdőben található egykori meder felhasználásával a rét mély fekvésű részei mintegy 20 hektár kiterjedésben eláraszthatók.

Az elmúlt hetek csapadékos időjárásának hála a Rinya vízszintje annyira megemelkedett, hogy a zsilipeken keresztül fel tudtuk tölteni a rét vízállásos területét, így sokkal kedvezőbb helyzetben várhatjuk a tavasz beköszöntét, mint 2022-ben. Abban bízunk, hogy a vízborítás – egyre csökkenő méretben is – de kitart tavasz végéig, ami nemcsak a rét növényzetének tenne jót, de a sekély, gyorsan felmelegedő víz ideális szaporodóhelyet biztosít a kétéltűeknek (vöröshasú unka, kecskebéka komplex fajok) és a vízi ízeltlábúaknak. Ezek az időszakos vízállások a tavaszi madárvonulásnak is fontos állomásai: cankók, szalonkák, vöcskők használják táplálkozóhelyként a mocsárrétet.

A Bika-réten és a hozzá hasonló vizes élőhelyeken megvalósult rehabilitációk azért nagyon fontosak, mert a megépült zsilipek, árkok segítenek minél jobban kihasználni az egyre ritkábban jelentkező csapadékos időszakokat.

(Szöveg és fotó: Parrag Tibor)

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

---

135 éve történt

Az első halászati törvényként ismert „Az 1888. évi XIX. törvénycikk a halászatról” címet viselő jogszabály elsősorban gazdasági megfontolásból vett védelmében egyes halfajokat, de ezek a rendelkezések a természet védelmét segítették elő.

A törvény rendelkezései kimondták az ívóhelyek fokozott védelmét, halászati tilalmakat állapítottak meg, meghatározta a kifogható legkisebb halméretet, valamint betiltotta a 4 cm-nél kisebb lyukbőségű hálók használatát.

Forrás: Rakonczay Zoltán: *A természetvédelem története Magyarországon*, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009.

Illusztráció: *Az állatok védelme* (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883.
Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

Ha március, akkor Barlangok Hónapja!

A 2023 márciusában megrendezésre kerülő Barlangok Hónapja kampány célja hazánk barlangjainak bemutatása, népszerűsítése.

A hónap során a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság rendhagyó programokkal várja a látogatókat az Abaligeti-barlangban, a Denevérmúzeumban, valamint a Denevér tanösvényen. A programokat a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai vezetik.

A kampány részeként március folyamán a Denevérmúzeum ingyenesen lesz látogatható!

A programok részletes leírása a *Márciusi programajánló* cikkünkben tanulmányozható, #BARLANGOK HÓNAPJA megjelöléssel.

Márciusi programajánló

Március 4.: Tavaszköszöntő túra a Lankóczi-erdőben

A túra során Gyékényes község határában, a Dráva magas ártéri szintjén található keményfás ligeterdőben megfigyelhető kora tavaszi lágyszárú növényfajokat keressük fel. Az itt nagy tömegben megtalálható tavaszi tőzikét, csillagvirágot és kockás liliumot nagy valószínűséggel virágzása idején tudjuk megfigyelni. Rácsodálkozhatunk az ébredő tavaszi erdőre, kételtű és egyéb hullófajok megjelenésére is számíthatunk. A túra végén igény szerint szalonnasütési lehetőséget biztosítunk. *A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285. Helyszín: Gyékényes, Polgármesteri Hivatal (8851 Gyékényes, Szabadság tér 7.), időpont: 9.00 óra. A túra hossza, időtartama: 6 km, 4 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.*

Március 4.: Barlangi földrajzóra az Abaligeti-barlangban

#BARLANGOK HÓNAPJA

Az izgalmas program résztvevői megismerkedhetnek a barlang különleges természeti képződményeivel és a cseppkövek növekedésének folyamatával. Időpont: 10.00.
A programra 12 éven felülieket várunk. Előzetes jelentkezés szükséges: 72/498-766. Maximális létszám: 20 fő. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 10.: Beporzók napja

A programon megismerkedhetnek az érdeklődők a rovarok által végzett beporzási munka fontosságával, a méhek szerepével és a méhek által készített termékek egészségre gyakorolt hatásaival.

A programra előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Március 10.: Fotós túra az Abaligeti-barlangban

#BARLANGOK HÓNAPJA

A program során fotós szakvezető segítségével lesz lehetőség a cseppkövekben gazdag barlang képződményeinek fényképezésére.

A programra előzetes bejelentkezés szükséges! E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu. Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 15.00 óra. A program időtartama: 2 óra, a részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 11.: A denevérek világa**#BARLANGOK HÓNAPJA**

A program résztvevői érdekes tárlatvezetés keretében ismerkedhetnek meg a denevérek különleges világával.

Helyszín: Abaliget, Denevérmúzeum, időpont: 10.00. Maximális létszám: 25 fő. Ingyenes program. Előzetes jelentkezés szükséges: 70/374-0295.

Március 11.: A beporzók napja a Fehér Gólya Múzeumban

Egy előadás keretében megtudhatjuk, hogy mennyire fontos a növények, az állatok és az emberek életében, elsősorban a méhek jelenléte. A méhész elmeséli a méz készítésének folyamatát, megmutatja eszközeit, a méhcsaládok életét, majd meg is kóstolhatjuk a folyékony aranyat.

A bemutató végén vásárlási lehetőség is lesz. Helyszín: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, időpont: 10.00 óra, a program időtartama: 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Március 18.: Barangolás a Denevér tanösvényen**#BARLANGOK HÓNAPJA**

A programon az Abaligeti-barlang felett húzódó Denevér tanösvényen teszünk egy felszíni túrát, ahol megismerkedünk a mézskőterületekre jellemző formakincssel, valamint a területen előforduló állat- és növényvilággal, természeti értékekkel.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 10.00. A program időtartama 1,5 óra, a túra hossza 2-3 km. Ingyenes program. Előzetes jelentkezés szükséges: 70/374-0295.

Március 18.: Tőzike túra Hosszúvízen

A túrán Hosszúvízről északra indulunk a gyótai halastavakhoz. A Boronka-völgy üde gyertyános tölgyeseiben ilyenkor a védett lágyszárúak mellett megcsodálhatjuk egy védett cserje, a farkasboroszlán virágait is. Visszafelé tavaszi tőzike szőnyeg borította égeresek mellett vezetünk.

Helyszín: Hosszúvíz, temető parkoló, időpont: 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 7km, 3-4 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Március 22.: A víz világnapja

A jeles nap alkalmából szóba kerülnek a Duna-Dráva Nemzeti Park kiemelt természetvédelmi jelentőségű vizes élőhelyei, megtudhatjuk, milyen nélkülözhetetlen szerepe van a víznek az életünkben, valamint egy vízminőség-vizsgálatra is sor kerül.

A programra előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, időpont: 10.00 óra, a program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 600 Ft/fő.

Március 25.: Kockásliliom túra

A kora tavasz legnagyobb virágának segítségével bepillantunk az ébredő hullámtéri erdő mindennapjaiba. Ha szerencsénk lesz, a Dráva túloldalán fészkelő rétisasok életébe is betekintheünk.

Helyszín: Gyűrűpusztai gátórház (45.765295 18.286793), időpont: 10.00. A túra hossza, időtartama: 3 km, 3 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Március 25.: Barlangi földrajzóra az Abaligeti-barlangban**#BARLANGOK HÓNAPJA**

Az izgalmas program résztvevői megismerkedhetnek a barlang különleges természeti képződményeivel és a cseppkövek növekedésének folyamatával.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 16.00. A programra 12 éven felülieket várunk. Maximális létszám: 20 fő. Részvételi díj: a barlangi belépő ára. Előzetes jelentkezés szükséges: 72/498-766.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas